

Conferentie Samen Opleiden - Werkplekbegeleidersdag

Universitaire Lerarenopleiding Vrije Universiteit en Interfacultaire lerarenopleidingen UvA

Datum: 06 april 2017

Locatie: Campus van de VU

Thema: Vakdidactische begeleiding – waarom en hoe?

Wat gaan we doen?

We gaan ons verdiepen in de vakdidactische begeleiding van de Leraar In Opleiding. We zullen stilstaan bij het belang van vakdidactische begeleiding in de opleiding, hoe kun je die begeleiding vorm geven, wat zijn de huidige thematieken en trends binnen de verschillende schoolvakken.

De activiteiten zijn georganiseerd rond drie thema's:

- ❖ Betekenis van de vakdidactische begeleiding van de Leraar In Opleiding.
- ❖ Effectieve manieren om de vakdidactische begeleiding op school vorm te geven.
- ❖ Belangrijke ontwikkelingen binnen de didactiek van het schoolvak.

Tevens is er ruim gelegenheid voor contact met de vakdidactici van de lerarenopleidingen van de VU en UvA.

Met welk doel?

We verwachten inzicht te krijgen in hoe we vakdidactische begeleiding op effectieve en duurzame wijze vorm kunnen geven tijdens het opleiden van leraren en hoe nieuwe ontwikkelingen binnen de vakdidactiek daarbij kunnen helpen.

Voor wie?

De dag is bedoeld voor alle collega's op opleidingsscholen die betrokken zijn bij het opleiden van docenten (Schoolopleiders, WPB's/SPD's e.a.), voor directieleden die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van Samen Opleiden in de school en voor instituutopleiders en opleiders van de UvA en de VU. De dag wordt aangeboden door de UvA en de VU en vindt plaats op de VU. Kom op 6 april naar de conferentie om met en van elkaar te leren over de vakinhoudelijke begeleiding van de leraar in opleiding!

Aanmelden

Voor 30 maart 2017 via: https://uvapowl.eu.qualtrics.com/SE/?SID=SV_ONAGSIZh3zOIGzb

De workshops worden op de dag van de conferentie gekozen. Er is per workshop een beperkt aantal plaatsen.

Programma

Tijdstip			
08.45 - 09.15	Ontvangst met koffie en thee		
09.15 - 09.30	Opening en welkom door Martijn Meeter (Vrije Universiteit Amsterdam)		
09.30 - 10.00	Studentforum: vakinhoudelijke begeleiding tijdens de opleiding		
10.00 - 10.45	Keynote speech: Vakdidactische begeleiding: Waarom is het onmisbaar en hoe doe je dat? - Fred Janssen (ICLON Universiteit Leiden)		
10.45 - 11.15	Koffie/ theepauze		
11.15 - 12.30 Parallelsessie workshops	Workshop I: Gericht (vak)didactische kennis en ervaring uitwisselen met je student. Hanna Westbroek – ULO, Vrije Universiteit Amsterdam	Workshop II: Lesson study met LIO's en beginnende leraren. Tirza Bosma – opleider LEARN Academy, Vrije Universiteit Amsterdam	
	Workshop III: Stichting LeerKracht	Workshop IV: Modelling en Scaffolding: effectief delen van praktijkkennis Hanneke Oostendorp en Jacco Butter – Trinitas College	
12.30 - 13.30	Lunch		
13.30 - 14.15 Parallelsessie stand van zaken vakdidactiek	Lezing 1: Taalbewustzijn voor ons taalonderwijs Anna Kaal en Sebastiaan Dönszelmann – ULO, Vrije Universiteit Amsterdam	Lezing 2: Bèta-didactiek van vandaag Monique Pijls – Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding, Hogeschool van Amsterdam	Lezing 3: Vakdidactiek mens- en maatschappijvakken: nieuwe perspectieven en inzichten Carla van Boxtel – ILO, Universiteit van Amsterdam
	14.15 - 14.45	Koffie/ theepauze	
14.45 - 16.00	Sessies per vak: Vakdidactiek programma's schoolvakken – uitgevoerd door de lerarenopleiders van de ILO en ULO		
16.00 - 16.30	Afsluiting en borrel		

Beschrijving van de lezingen

Keynote Speech 10.00-10.45 uur

Vakdidactische begeleiding: Waarom is het onmisbaar en hoe doe je dat?

Prof. dr. Fred Janssen- hoogleraar Didactiek van de Natuurwetenschappen, ICLON Leiden

De eerste zorg van docenten in opleiding is doorgaans hoe ze alle leerlingen bij de les kunnen houden. Dit lijkt op het eerste gezicht geen vakdidactische vraag te zijn. Maar schijn bedriegt. Een goed opgebouwde les, waarbij leerlingen werken aan betekenisvolle taken en daarbij de hulp krijgen die ze nodig hebben is een essentiële voorwaarde om leerlingen bij de les te houden. Docenten in opleiding hebben vakdidactische begeleiding nodig om dergelijke lessen te ontwerpen en uit te voeren. In deze lezing worden een drietal benaderingen van en concrete handvatten voor vakdidactische begeleiding gepresenteerd en gedemonstreerd.

Parallelsessie workshops 11.15-12.30 uur

Workshop I: Gericht (vak)didactische kennis en ervaring uitwisselen met je student

Dr. Hanna Westbroek – ULO, Vrije Universiteit Amsterdam

We gaan aan de slag met een interviewtechniek die ervaren docenten en docenten-in-opleiding helpt met het reconstrueren en visualiseren van hun eigen les: wat doe je achtereenvolgens? Hoe bereid je dat voor? Waarom doe je dat zo?

We gebruiken deze techniek in onderzoek naar professionalisering van docenten en docenten -in-opleiding. In deze workshop wil ik met de deelnemers verkennen hoe deze aanpak zou kunnen werken in een begeleidingssituatie, als middel om gericht vakdidactische kennis en ervaring te delen.

Workshop II: Lesson study met LIO's en beginnende leraren

Dr. Tirza Bosma – opleider LEARN Academy, Vrije Universiteit Amsterdam

Lesson Study is langzamerhand een bekende aanpak - een cyclisch proces van lesontwerp, uitvoering van de les, verbetering en reflectie op het leren van leerlingen. LIO's en startende docenten kunnen ook een rol spelen in deze teamaanpak. Dit heeft bepaalde voordelen maar vraagt echter ook specifieke focus en aandacht. In een workshop zal het bovenstaande verder worden uitgewerkt, effecten worden besproken en gaat men in kleine groepen aan de slag om een aantal stappen van de cyclus te ervaren.

Workshop III: workshop van Stichting LeerKracht

Beschrijving volgt

workshop IV: Modelling en Scaffolding: effectief delen van praktijkkennis

Jacco Butter en Hanneke Oostendorp, Trinitas College

Een hele effectieve aanpak voor het opleiden van de LIO's in de school is Modeling en Scaffolding waarbij begeleiders en LIO samen les geven. Op het Trinitas zijn we nu drie jaar bezig met het trainen van vakbegeleiders in deze nieuwe opleidingsdidactiek. Wat is praktijkkennis en hoe kan het effectief worden gedeeld? Samen lesgeven, hoe doe je dat? Wat levert het op voor vak begeleider en student? Wij delen graag onze ervaringen.

Stand van zaken in de vakdidactiek 13.30-14.15 uur

Lezing 1: Taalbewustzijn voor ons taalonderwijs

Dr. Anna Kaal en drs. Sebastiaan Dönszelmann – ULO, Vrije Universiteit Amsterdam

Taal en communicatie gaan hand in hand, maar taal is meer dan het aanleren van een aantal vaardigheden, of een vak waar je nu eenmaal eindexamen in moet doen. Taal hangt samen met identiteit, macht, cultuur en creativiteit. Taal is geen statisch gegeven, maar verandert met de gebruikers mee. Je zou kunnen zeggen dat taal het 'smeermiddel' is van de maatschappij; inzicht in dit smeermiddel lijkt essentieel om als volwaardig burger in de samenleving te kunnen functioneren. De vraag is of ons huidige curriculum leerlingen genoeg bewust maakt van deze belangrijke rol. In deze lezing staat het begrip 'language awareness' centraal en de mogelijkheden van taalbewustzijn voor ons taalonderwijs.

Lezing 2: Bèta-didactiek van vandaag

Dr. Monique Pijls – lector Didactiek van de bètavakken van het Kenniscentrum Onderwijs en opvoeding, Hogeschool van Amsterdam

Wat zijn actuele ontwikkelingen in de didactiek van de bètavakken? Vernieuwingen in het curriculum en de aandacht voor natuurwetenschappelijke geletterdheid vragen een specifieke didactische aanpak. We staan stil bij inzichten rond het practicum, onderzoekend leren, de rol van technologie en maatschappelijke betrokkenheid. En natuurlijk bij de vraag wat dit betekent voor de bèta-docent in de 21e eeuw.

Lezing 3: Vakdidactiek mens- en maatschappijvakken: nieuwe perspectieven en inzichten

Prof. dr. Carla van Boxtel – ILO, Universiteit van Amsterdam

In deze tijd van nepnieuws, toenemende polarisatie en mondiale vraagstukken rondom duurzaamheid en migratie, is goed onderwijs in de mens- en maatschappijvakken urgent. In deze bijeenkomst bespreken we recente ontwikkelingen in de vakdidactiek en de implicaties voor het opleiden van leraren. Hoe wordt in de vakdidactiek van de mens- en maatschappijvakken aangehaakt bij de huidige aandacht voor burgerschapsvorming en 21ste eeuwse vaardigheden? Welke inzichten uit vakdidactisch onderzoek zijn bruikbaar om het onderwijs betekenisvoller te maken? Hoe kunnen we het onderwijzen van denk- en redeneervaardigheden, zoals het leggen van oorzaak-gevolg verbanden en van relaties tussen lokale, nationale en mondiale ontwikkelingen, versterken?